

Szanowna Pani

Odpowiedź

**Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych
w sprawie pytania dotyczącego sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za
zgodność z okazanym oryginałem zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych**

I. Przedmiot pytania

Do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych został skierowany wniosek radcy prawnego dotyczący przepisu art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 129 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego wraz z pytaniami:

- a) Co należy traktować jako oryginał dokumentu w przypadku, gdy do postępowania przedłożono wydruki niepodpisanych dokumentów elektronicznych np. faktury, wiadomość e-mail, gdzie nie widnieje żaden skan podpisu ani podpis elektroniczny, skany dokumentów załączone do email, np. w formie dokumentów z badań podpisanych ręcznie, a druga strona postępowania wyraziła żądanie przedłożenia oryginałów w stosunku do nich?*
- b) Czy należy poświadczać za zgodność z oryginałem również dokumenty niepodpisane, takie jak faktury, wiadomości e-mail, zrzuty ekranu ze stron internetowych, wydruki dostępne na stronach internetowych np. ze stron EUIPO, skany dokumentów załączone do email, np. w formie dokumentów z badań, zdjęcia przedłożone przez klienta?*
- c) Jakie elementy dokumentu muszą być sprawdzone i zweryfikowane przy poświadczeniu kopii za zgodność z oryginałem?*
- d) Jakie grożą radcy prawnemu sankcje za poświadczenie za zgodność z oryginałem kopii, która została zmodyfikowana w porównaniu do oryginału, bądź która nie jest wiernym odwzorowaniem oryginału?*
- e) Czy przy poświadczeniu za zgodność z oryginałem powinno odnotować się w jakiej formie źródłowej (kopii, wersji elektronicznej, wiadomość e-mail) występuje oryginał np. poświadczam za zgodność z oryginałem wiadomości e-mail z formie elektronicznej?*

f) Czy dokument stworzony i istniejący w formie elektronicznej powinien być poświadczony za zgodność z oryginałem kwalifikowanym podpisem elektronicznym, czy podpisem zwykłym na wydrukowanej kopii?

II. Zagadnienie wskazane jako wątpliwe wymagające rozstrzygnięcia

Z treści złożonego wniosku wynika, że wątpliwości Wnioskodawczyni powstały na tle sprawy procesowej prowadzonej na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i wynikają z czynności prowadzonych w tym postępowaniu przez pełnomocnika – radcę prawnego.

Wnioskodawczyni wskazała, że w toku postępowania żaden z dokumentów (załączników do pozwu) nie został opatrzony klauzulą „za zgodność z oryginałem” przez pełnomocnika, ani w formie papierowej, ani w elektronicznej. Druga strona, powołując się na przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, wezwwała do przedłożenia oryginałów dokumentów lub ich urzędowo poświadczonych odpisów, wnosząc o oddalenie wniosków dowodowych w razie uchybienia ich przedłożenia. Okoliczność ta zrodziła wątpliwości praktyczne i prawne odnośnie do tego, co należy traktować jako oryginał w odniesieniu do dokumentów, które z natury rzeczy funkcjonują w postaci pliku cyfrowego i nie posiadają podpisu własnoręcznego, jak ma to miejsce w przypadku faktur generowanych w systemie księgowym czy wiadomości e-mail; czy pełnomocnik powinien poświadczать za zgodność z oryginałem także dokumenty niepodpisane ręcznie, takie jak wydruki faktur, wiadomość e-mail, gdzie nie widnieje żaden skan podpisu ani podpis elektroniczny, skany dokumentów załączone do email, np. w formie dokumentów z badań podpisanych ręcznie, zrzuty ekranów czy zdjęcia, wydruki dostępne na stronach internetowych np. ze stron EUIPO, skany dokumentów załączone do email; zakres czynności weryfikacyjnych, jakie powinien podjąć radca prawny przy dokonywaniu poświadczenia, a także czy wystarczy porównanie wydruku z posiadanym plikiem źródłowym, czy też konieczne jest badanie autentyczności i integralności dokumentu; konsekwencje poświadczenia za zgodność z oryginałem dokumentu, który okaże się w jakikolwiek sposób zmodyfikowany, a w szczególności o sankcje, jakie w takim przypadku mogą grozić pełnomocnikowi.

W ocenie Wnioskodawczyni wyjaśnienie tych wątpliwości jest kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa prawnego radcy prawnemu, który potencjalnie znajduje się w

sytuacji narażenia na zarzuty karne, jeżeli poświadczony dokument wykazałby różnice w stosunku do oryginału a doktryna nie podaje odpowiedzi na zadane pytania.

Wnioskodawczyni przedstawiła też własne stanowisko w sprawie oparte na interpretacji przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

III. Źródła prawa wykorzystane do przedstawienia odpowiedzi

Przy opracowaniu przedmiotowych wyjaśnień oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tj.: Dz.U. z 2024 r. poz. 499) dalej „Ustawa o radcach prawnych” lub „u.r.p.”,
- 2) Kodeks Etyki Radcy Prawnego – uchwała Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.(z późn. zm.) – tekst jednolity: Załącznik do uchwały Nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego dalej „KERP”.

IV. Analiza zagadnienia

1. Mając na uwadze przedstawione zagadnienie, na wstępie należy podkreślić, iż powołana przy Krajowej Radzie Radców Prawnych Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu („Komisja”) rozpatruje sprawy dotyczące przepisów Ustawy o radcach prawnych, Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz innych regulacji dotyczących wykonywania zawodu radcy prawnego. Komisja może dokonać wyłącznie interpretacji przepisów zawartych w Ustawie o radcach prawnych, Kodeksie Etyki Radcy Prawnego, czy Regulaminie Wykonywania Zawodu. Komisja nie dokonuje wykładni norm prawa cywilnego procesowego. Poza zakresem działania Komisji jest rozstrzyganie wątpliwości powstałych w związku z koniecznością stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i powstałych w związku z ich interpretacją. Z tej przyczyny odpowiedź Komisji dotyczy wyłącznie wskazanego zakresu aktów prawa korporacyjnego a nie dotyczy przepisów procedury postępowania cywilnego.

2. Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 3 u.r.p. radca prawny ma prawo sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Poświadczenie powinno zawierać podpis radcy

prawnego, datę i oznaczenie miejsca jego sporządzenia, na żądanie - również godzinę dokonania czynności. Jeżeli dokument zawiera cechy szczególne (dopiski, poprawki lub uszkodzenia) radca prawny stwierdza to w poświadczeniu.

3. Zgodnie natomiast z przepisem art. 129 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć oryginał dokumentu w sądzie jeszcze przed rozprawą, przy czym stosownie do postanowień art. 129 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć odpis dokumentu, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Z przepisu art. 129 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego wynika, że zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa ma charakter dokumentu urzędowego.

4. Wszystkie kwestie związane z realizacją uprawnienia wynikającego z przepisu art. 6 ust. 3 u.r.p. podlegają ocenie radcy prawnego i wywierają skutek tak w sferze prawa procesowego cywilnego jak i muszą być ocenione z uwzględnieniem innych przepisów powszechnie obowiązujących. W każdym bowiem przypadku poświadczenie, o którym mowa w art. 6 ust. 3 zd. 1 odnosi prawo radcy prawnego do sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem, do czynienia tego **w zakresie określonym odrębnymi przepisami**.

5. Przepis art. 6 ust. 3 u.r.p. nie zawiera odpowiedzi na pytanie o charakterystykę pozwalającą na ustalenie „oryginalności dokumentu” ani tym bardziej na określenie czy w ogóle mamy do czynienia z dokumentem. Jak się wydaje wymaga to zbadania i kwalifikacji *ad casum* z uwzględnieniem norm prawa procesowego (zob. np. art. 243¹, art. 308 Kodeksu postępowania cywilnego).

6. Kwestie dotyczące stosowania przez radców prawnych obowiązków wynikających z przepisu art. 6 ust. 3 u.r.p. były przedmiotem rozstrzygnięć sądów dyscyplinarnych oraz Sądu Najwyższego.

7. W zakresie wymogów obciążających radcę prawnego stosującego przepis art. 6 ust. 3 u.r.p. pozostają następujące kwestie:

- a) Radca prawny powinien upewnić się, czy okazane przez mocodawcę dokumenty są oryginałami, który to obowiązek wynika zarówno z przepisu z art. 6 ust. 3 u.r.p. – skora radca prawny poświadcza odpisy za zgodność z okazanym oryginałem – jak i z postanowienia art. 6 KERP, który nakazuje radcy prawnemu wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, oraz art. 27 u.r.p., który nakłada na radców prawnych wykonywanie obowiązków zawodowych sumiennie i zgodnie z przepisami prawa;
- b) wymagania ujęte w przepisie art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych wskazują na elementy stanowiące o istocie poświadczenia, ponieważ umożliwiają ustalenie, kto, kiedy i gdzie stwierdził istnienie dokumentu o treści identycznej z odpisem. Brak któregośkolwiek z nich powoduje, że poświadczenie nie ma ustawowo wymaganych cech, nie jest więc wierzytelne (*tak w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego - Izba Cywilna, z dnia 30 listopada 2011 r. III CZP 70/11, sn.pl*),
- c) z przepisu art. 6 ust. 3 u.r.p. (w szczególności w kontekście znaczenia nadanego takiemu poświadczeniu przepisem art. 129 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego) wynika, że poświadczenie zgodności dokumentu z oryginałem przez radcę prawnego oznacza, iż istnieje dokument źródłowy o treści i formie identycznej jak odpis, a dokonujący poświadczenia radca prawny winien osobiście stwierdzić istnienie i treść oryginału,
- d) dokonanie przez radcę prawnego poświadczenia za zgodność z oryginałem dokumentów bez uprzedniego zapoznania się z oryginałem stanowi naruszenie art. 6 ust. 3 u.r.p. oraz normy wynikającej z art. 6 KERP;
- e) poświadczenie za zgodność z oryginałem dokumentów bez okazania oryginałów poświadczanych dokumentów naraża radcę prawnego na odpowiedzialność dyscyplinarną tj. za czyn określony w art. 64 ust. 1 u.r.p. w zw. z art. 6 ust. 3 u.r.p. oraz art. 3 ust. 2 u.r.p. w zw. z art. 6 KERP;
- f) czynność podejmowana przez radcę prawnego, dokonywana na potrzeby postępowania cywilnego polegająca na dokonaniu przez radcę prawnego poświadczenia za zgodność z oryginałem dokumentów, ma taki charakter, że

stwierdza, że odpis lub kopia są zgodne z oryginałem (zob. *Sąd Najwyższy w Uchwale z dnia 30 listopada 2011 r., sygn. akt III CZP 70/11, sn.pl*). W uzasadnieniu uchwały SN wskazał, że „*okazany dokument, to taki, którego oryginał radca prawny osobiście obejrzał, stwierdził jego istnienie i treść. Taki dokument radca może mieć w swoim posiadaniu w związku z prowadzeniem sprawy, nie chce go jednak złożyć do akt sądowych*”. Powyższy pogląd znajduje oparcie również w dotychczasowym orzecznictwie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. W orzeczeniu z dnia 7 maja 2014 r. (sygn. akt WO-111/2014) WSD wskazał, że „*rację ma Rzecznik Dyscyplinarny podnosząc, że zrównanie uprawnień radcy prawnego z notariuszem przy poświadczaniu zgodności odpisu z oryginałem dokumentu świadczy o zaufaniu do zawodu radcy prawnego i że kserokopie dokumentów będą poświadczane przez niego za zgodność po okazaniu oryginału dokumentu*” (zob. *Orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 23 czerwca 2016 r. WO-28/16; <https://wsd.kirp.pl/wo-028-16/>*),

- g) z powyższego wynika, że radca prawny korzystając z uprawnień wynikających z art. 6 ust. 3 u.r.p. powinien zachować takie warunki, w których możliwe będzie okazanie oryginałów dokumentów; zarówno wówczas gdy znajdują się w jego posiadaniu jak i wówczas gdy takich dokumentów nie posiada, jednakże zapewniony jest jego dostęp do oryginałów,
- h) powyższe, to znaczy dostęp do oryginałów, wynika nie tyle z przepisu art. 6 ust. 3 u.r.p., który wskazuje na „okazanie oryginału”, ile z przepisów, do których odsyła, w tym przypadku do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, i z potrzeby zapewniania sobie przez radcę prawnego możliwości realizacji obowiązku wynikającego z zastosowania przez sąd przepisu art. 129 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego. Złożenie przez stronę odpisu dokumentu poświadczonego w sposób prawidłowy może okazać się niewystarczające, bowiem z przepisu art. 129 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego wynika, że jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, sąd, na wniosek strony albo z urzędu, zażąda od strony składającej odpis dokumentu, o którym mowa w § 2, przedłożenia oryginału tego dokumentu. W doktrynie prawa cywilnego procesowego wskazuje się, że „*Na mocy art. 129 § 4 KPC, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, sąd na wniosek strony albo z urzędu, zażąda od strony składającej przedstawienia oryginału*

uwierzytelnionego dokumentu. Z tego przepisu oraz a contrario z art. 248 § 1 i art. 250 KPC, że zawodowy pełnomocnik nie jest uprawniony do uwierzytelniania - w myśl art. 129 § 2 KPC - każdego dokumentu, którego istnienie i treść mógł ustalić naocznie, ale wyłącznie takiego, którego oryginał jest w stanie przedłożyć sądowi, gdyż jest w jego posiadaniu lub strony” (tak A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–205, wyd. 1, 2019, Legalis, kom. do art. 129 kpc); „Artykuł 129 § 1 KPC nakłada na stronę powołującą się w piśmie procesowym na dokument obowiązek przedłożenia na żądanie przeciwnika jego oryginału w sądzie nawet jeszcze przed rozprawą. Z unormowania tego wynika więc, że jeżeli strona powołuje się w pozwie na dowód z dokumentu, musi się liczyć z tym, że będzie obowiązana złożyć w sądzie oryginał dokumentu i to nie tylko wtedy, gdy nie złożyła jego odpisu, ale także wtedy, gdy jego odpis był załącznikiem pisma. Obowiązek ten powstaje z chwilą zgłoszenia przez stronę przeciwną żądania złożenia dokumentu w oryginale. Obowiązek ten może powstać także w wyniku zarządzenia sądu (art. 248 § 1 KPC) (wyr. SN z 8.3.2012 r., V CSK 90/11, Legalis) (tak K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 13, 2025, kom. do art. 129, Legalis).

V. Wnioski

Mając powyższe na względzie, spośród zadanych pytań, w zakresie materii powierzonej Komisji, Komisja wskazuje, że :

- 1) radca prawny powinien upewnić się, czy przekazany przez mocodawcę dokument jest dokumentem oryginalnym, który to obowiązek wynika z przepisu z art. 6 ust. 3 u.r.p. obciążając radcę prawnego obowiązkiem oceny, czy może poświadczyć odpis dokumentu za zgodność z okazanym oryginałem, uprawniając radcę prawnego do poświadczenia odpisu dokumentu za zgodność z okazanym oryginałem,
- 2) poświadczenie, o którym mowa w art. 6 ust. 3 zd. 1 u.r.p. odnosi prawo radcy prawnego do sporządzania poświadczeń odpisów dokumentów za zgodność z okazanym oryginałem, do czynienia tego w zakresie określonym odrębnymi przepisami, to oznacza że wymogi wynikające z odrębnych przepisów dodatkowo determinują obowiązki radcy prawnego odnośnie do skutków prawnych takiego poświadczenia, w tym wykazania istnienia oryginału,

- 3) poświadczanie za zgodność z oryginałem dokumentów bez okazania oryginałów poświadczanych dokumentów naraża radcę prawnego w szczególności na odpowiedzialność dyscyplinarną za postępowanie sprzeczne z prawem i zasadami etyki, tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 u.r.p. w zw. z art. 6 ust. 3 u.r.p. oraz art. 3 ust. 2 u.r.p. w zw. z art. 6 KERP.

Odnosnie do kwestii poświadczeń dokumentu w postaci elektronicznej, zgodnie z nowelizacją Ustawy o radcach prawnych, która wchodzi w życie dnia 1 marca 2026r. radca prawny może poświadczyć dokument w postaci elektronicznej w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 175da ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 526, 820 i 1172), w sposób w nich przewidziany (dodany ustawą z dnia 5.08.2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2025 r. poz. 1172).

Pozostałe kwestie objęte treścią pytań pozostają poza zakresem działania Komisji, dotyczą bowiem interpretacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Niezależnie od powyższego, każda sytuacja wymaga indywidualnej analizy z uwzględnieniem zarówno ustawy o radcach prawnych, jak i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Odpowiedź Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w składzie:

r.pr. dr Katarzyna Palka-Bartoszek (przewodnicząca) (opracowanie),

r.pr. Agata Gutowska,

r.pr. Rafał Rybnik,

r.pr. Jolanta Czepe,

r.pr. Andrzej Kadzik,

r.pr. Karolina Pukańska-Dura,

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki,

r.pr. Jacek Zieleziński.

Przewodnicząca

*Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych*

r.pr. dr Katarzyna Palka - Bartoszek